

flikken. Zijn baas ernaast: pruimend en af en toe een flats met een boog spiertsend in de wegberm. De klep (!) werd neergelaten. De beer werd naar de berige zeug geleid. Grauwte wees hierbij de weg. Daarbij veelvuldig gebruik makend van de kernzinnen: hup en vort. Na wat snuffelwerk kon de daad verricht worden. Grauwte stuurde het lid van de beer in de goede richting. Klaar was kees. Het werk was gedaan. De beer ging de kar op. Klep dicht. Met dezelfde hand waarmee hij de beer geholpen had, nam hij een pluk pruimtabak uit zijn zak en stak die smakelijk in zijn mond. Vort ging het weer. Houdoe Burgt. Dag Albert!

Driekske Graven

Zoekplaatje schooljongens

De groepsfoto van de klas met meester Drost leverde alleen de reactie op dat deze foto zeer waarschijnlijk niet in Alphen zal zijn genomen. Ook de schoolborden op de achtergrond zijn duidelijk niet van de oude St. Willibrordusschool in Alphen.

Stichting Werkgroep Historisch Alphen aan de Maas

p/a Greffelingsestraat 23
6626 AN ALPHEN (Gld)

Elke donderdagavond in Dorpshuis
de Hucht van 20.00 tot 22.00 uur

RegioBank 91.84.97.752
KvK nr. 11069033

Johan de Jong	tel. 56 1557
Ben van Dijk	tel. 56 1942
Jan van der Voort	tel. 56 1632
Adrie van Hoogstraten	tel. 56 2425

email: wham@alphenaandemaas.com
www.alphenaandemaas.com

Stichting Werkgroep Historisch Alphen aan de Maas Nieuwsbrief

Oktober 2013, nr. 68

Zoekplaatje Praalwagen

Opnieuw deze maand een foto uit de serie Onafhankelijkheidsfeesten 1913. Dit keer als zoekplaatje, omdat we er maar één naam bij hebben. Lang geleden werd bij deze foto genoteerd dat Marie van den Berg hierop als "feestgodin" voorkomt. Nader onderzoek wijst uit dat zij de dan 16 jarige dochter is van bakker Thé van den Berg op Greffeling. Deze Marie is 2 jaar later ingetreden bij de zusters Franciscanessen. Na een leven als kloosterlinge, waarbij ze veel met kleuters heeft gewerkt, is ze op 93 jarige leeftijd overleden te Reek.

Misschien zijn er Alphenaren die deze foto kennen en kunnen bevestigen dat zij wel eens hebben gehoord dat deze zuster in haar jonge jaren op deze foto staat afgebeeld. Vanzelfsprekend komen we ook graag meer te weten over de andere meisjes op deze wagen. Geen van allen kunnen ze het zelf nog vertellen, maar misschien weet iemand er toch nog wat van.

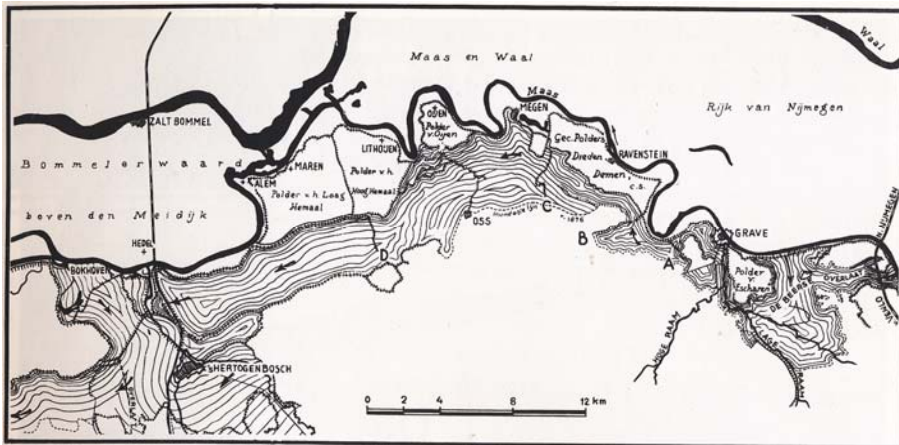

De Maas

De rivier de Maas heeft door de jaren heen de bewoners van haar oevers voor- en tegenspoed gebracht. Als verbindingsweg was een rivier in vroeger tijden van groot belang. Steden en belangrijke plaatsen ontstonden langs de rivieren, waarover handelswaren konden worden vervoerd. Vissers verdienden er de kost. Mensen woonden op veilige hoogten, en regelmatige overstromingen zorgden voor vruchtbare lagen op akkers en weilanden.

De problemen begonnen toen men ook de lagere gedeelten ging bewonen. Het overspoelen door het rivierwater werd ingedamd door dijken te bouwen. Maar omdat de Maas een regenrivier is, gebeurde het vaak dat het water in het najaar niet voldoende binnen de ruimte tussen de dijken weg kon stromen. Overstromingen van bewoond gebied waren het gevolg. Anderzijds was in de droge zomerperiode de waterstand soms zo laag dat vervoer over het water problemen opleverde.

De Maas tussen Grave en Lith vertoonde veel bochten. Daardoor kwam de waterafvoer in dit gebied vaak in de knel. Men bedacht een oplossing om dijkdoorbraken te voorkomen. Bij het plaatsje Beers werd vóór de Maasbochten de dijk lager gehouden. Bij teveel aanvoer van water zou dan de overstroming op deze plek plaatsvinden. Als het water tussen 15 november en 15 maart hoger kwam dan 10.35 meter kon het water door deze z.g. Beerse Overlaat over de Brabantse landerijen stromen, langs Oss naar Den Bosch, waar het water dan weer terugkwam in de Maas. De rest van het jaar (zomerperiode) mocht het lagere dijkgedeelte met zandzakken worden verhoogd.

kaartje stroomgebied Beerse Overlaat

De bewoners van dit gebied waren natuurlijk niet erg gelukkig met deze situatie. Ze waren ook jaloers dat Gelderland aan de overkant van de Maas gespaard bleef van de overlast. Vele plannen werden gemaakt om de toestand te verbeteren. Zelfs Napoleon liet in 1810 zijn ingenieurs hierover nadenken. Zij kwamen al met de oplossing om iets te doen aan de vele bochten in de Maas.

(wordt vervolgd)

Voor onze tentoonstelling op 29 september in De Hucht kregen we het volgende verhaal. De schrijver is Coen van Wichem, die tegenwoordig in Horssen woont en regelmatig in het Dorpsblad De Klep schrijft. Er was zoveel te zien op de druk bezochte tentoonstelling, dat veel mensen dit gemist zullen hebben. Omdat het een prachtig stukje historie van ons dorp weergeeft geven wij het een plaatsje in onze nieuwsbrief, zodat u het thuis rustig kunt lezen.

Ut verreke mot nor dun beer...

Deze bekende schlager (niet te verwarren met –slager-, want daar houden varkens natuurlijk niet van) uit de zestiger jaren van de vorige eeuw werd op feestjes luidkeels meegezongen. Nou ja, zingen! Volgens de overlevering deed het de eerste keer zeer, maar daarna helemaal niet meer. Ja, en om aan een flinke varkensstapel (gek woord trouwens) te komen, moet er soms dus ook wat pijn worden geleden.

Als bij ons thuis een “keuje birrig” was, stuurde mijn vader mij erop uit om dat te gaan melden bij Grauwte: “dun birleijer”. Wat een prachtige beroepsnaam! Ik reed dan in een kwartiertje met mijn fiets naar het Steegske om hem om de hoogte te stellen. In die straat stonden een achttal identieke huisjes. Deze waren er na de watersnoodramp van 1926 gebouwd om gezinnen weer een goed onderdak te geven. Wat voor een lot valt je ten deel als je Grauwte wordt genoemd, in een watersnoodhuisje woont, dat daarbij nog op het Steegske staat. Hij leed er niet zichtbaar onder. Hij was een vrolijk man. Ik wist niet precies waar ik moest zijn. Waarom moesten die huisjes nou net zo verschrikkelijk veel op elkaar lijken. In de buurt vragen waar Grauwte woonde, leek me geen optie. Stel je voor dat ik het toevallig aan hem zelf zou vragen! Van mobiele telefoons was nog geen sprake, dus maar weer naar huis gefietst om mijn moeder te vragen hoe Grauwte nou werkelijk heette en in het hoeveelste huis hij woonde. Met een blij jongenshart keerde ik weerom, er kon niets meer mis gaan.

Met de pony-kar kwam hij aangelopen. De beer vergenoegd knorrend achterin. Zo te horen zich al voorbereidend op het kunstje dat hij zou gaan